

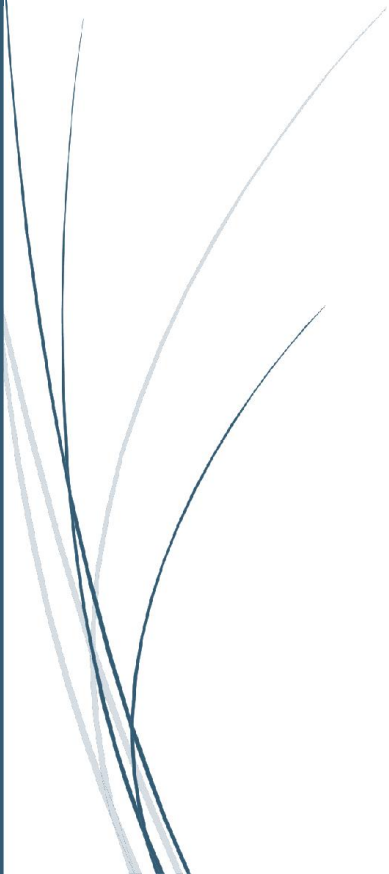
بنیاد ملی خبستان

طرح شهید احمدی روشن

پیشنهاد

دوره هفتم

باسمه تعالی

آسیب‌شناسی فرهنگ دین‌داری در جامعه و راه‌های ارتقاء آن با توجه به سیاست‌های حوزه

استاد خبره:

علیرضا پیروزمند

۱ محل فعالیت خبره:

...

۲ لینک صفحه شخصی خبره:

...

۳ لینک فیلم توضیح پروژه توسط خبره در سایت آپارات:

...

۴ شرح موضوع طرح پیشنهادی:

۱. جامعه ایران به شکل سنتی و از دیرزمان جامعه‌ای شیعی و اهل‌بیتی بوده است.
۲. پس از انقلاب اسلامی به دلیل ماهیت انقلاب، شعارها و نمادهای اسلامی در کشور رو به فزونی گذاشت و در ایام دفاع مقدس به اوج خود رسید.
۳. جبهه معارض انقلاب اسلامی پس از ناامیدی از مقابله و جنگ سخت، پس از دوران دفاع مقدس، تهاجم فرهنگی و جنگ نرم به‌عنوان راهبرد قطعی و مستمر، دستور کار جمعی خود قرار داد.
۴. عدم هوشیاری در آینده‌نگری شناخت‌صحنه، ناپایداری و سیاست‌زدگی نهادها و سازمان‌های دولتی فرهنگی و حتی نفوذ در فرایند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کلان کشور، مبدأ فرصت‌سوزی نسبی و فرصت یافتن جبهه فرهنگی معارض انقلاب اسلامی گردید.
۵. موج تضعیف نقش‌آفرینی دین اسلام در هدایت جامعه، به‌ویژه فرهنگ جامعه، توسط جریان روشنفکری بیمار نیز موجب تشدید آسیب‌پذیری فرهنگی گردید.
۶. عدم تناسب کمیت و تعداد روحانیون با نیازهای متنوع و پرحجمی که روزه‌روز بر میزان آن افزوده می‌شد و نیز عدم آمادگی برای ورود محتوایی به عرصه‌های نوپدید اجتماعی، همراه با سیاست قطعی بدبین‌سازی مردم به روحانیت، باعث شد تا این نهاد خدوم و بابرکت از نیازمندی‌های فرهنگی عقب بماند.
۷. حوزه علمیه برای جبران عقب‌ماندگی مجموعه تلاش‌هایی را آغاز نموده است که از جمله آن تدوین اسناد بالادستی که طی آن مأموریت‌ها، چشم‌انداز، سیاست‌ها، اهداف و راهبردهایی مصوب گشته‌اند.
۸. پی‌آمدهای فرهنگی به دلیل اختیار انسان‌ها و نیز وجود تهاجم فرهنگی (اعم از شناختی، روانی و رفتاری جامعه) فراگیر و مستمر، کاملاً قابل مدیریت و حتی پیش‌بینی نیست اما بخش مدیریت پذیر آن چندلایه است:
لایه اول: فعالان فرهنگی همچون معلمان، استادان، روحانیون، هنرمندان و...
لایه دوم: سازمان‌ها و نهادهای محلی همانند: مساجد، هیئات مذهبی، فرهنگ‌سراها، سراهای محله، هیئات مذهبی و مدارس، دانشگاه‌ها و...

لایه سوم: سازمان‌ها و نهادهای ستادی فرهنگ در سطح ملی همانند: شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد، آموزش و پرورش، علوم و تحقیقات، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان صداوسیما

لایه چهارم: سازمان‌ها و نهادهای بالادستی ملی مؤثر بر فرهنگ همانند: مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت، سازمان برنامه و بودجه، نیروهای مسلح

لایه پنجم: جریان‌ها و گفتمان‌های فکری - فرهنگی موجود کشور و ابزارهای جریان‌سازی رسانه‌ای نوین

لایه ششم: نرم‌افزار یا الگوی اداره جمهوری اسلامی است که می‌تواند اسلام پایه باشد یا اسلام‌گریز

لایه هفتم: هدایت‌ها و خط‌مشی‌گذاری‌های ولی‌فقیه در جامعه است.

۹. آسیب‌های داخلی و راهکار قابل اقدام را باید در لایه‌های پیش‌گفته و ارتباط آن‌ها باهم جستجو نمود.

بر اساس موارد فوق، مسئله تحقیق حاضر واکاوی آسیب‌های فرهنگی، ظرفیت‌ها و موانع و بالاخره ارائه راه‌های ارتقاء فرهنگی جامعه با تأکید بر نقش حوزه‌های علمیه است.

۵ هدف‌گیری خاص این طرح:

- افزون بر آنچه از عنوان پژوهش بر می‌آید، هدف خاص این تحقیق اهتمام هم‌زمان و ترکیبی بر دو مطلب است:
- ۱- ارائه صورت‌بندی جامع‌تر و عمیق‌تری از چگونگی رخداد آسیب‌های فرهنگی
 - ۲- ارتقاء نقش حوزه و روحانیت در ارتقاء وضعیت فرهنگی کشور مبتنی بر سیاست‌های مصوب در حوزه علمیه

۶ اهمیت انجام این طرح برای کشور:

- ۱- تأثیر فراگیر انحراف یا استحکام فرهنگی بر پیش‌رفت کشور
- ۲- صیانت افزون‌تر از نسل جدید و پیش‌گیری از تعمیق شکاف نسلی با نسل انقلاب و جنگ
- ۳- ممانعت نسبی از به حاشیه رفتن بیشتر فرهنگ
- ۴- افزایش قدرت تاب‌آوری فرهنگی
- ۵- شناخت و حراست بیشتر از ظرفیت‌های مثبت فرهنگی کشور
- ۶- کاستن مانع نقش‌آفرینی روحانیت در تعالی فرهنگی کشور

۷ کارفرما/مشتریان احتمالی پروژه:

- شورای عالی و مراکز مدیریت حوزه علمیه
- شورای عالی انقلاب فرهنگی

۸ کارهای مشابه انجام شده در داخل یا خارج کشور:

- موج اول، دوم، سوم پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان توسط وزارت ارشاد
- طراحی نظام سنجش دین‌داری در جامعه ایران - مطالعه گروهی - دانشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی - ۱۴۰۱
- آسیب‌شناسی فرهنگی انقلاب اسلامی، محمدجواد ابوالقاسمی، ۱۳۹۷، پرتال امام خمینی
- آسیب‌شناسی فرهنگی انقلاب اسلامی از دیدگاه مقام معظم رهبری، علی جان مرادی جو، پژوهش تاریخ سیاست و رساله، سال دوم، بهار ۹۸، ش ۱.
- اولین همایش قدرت نرم انقلاب اسلامی، مسلم مرتضی‌پور، محمدرضا رشیدی آل‌هاشم، ۱۳۹۸، دانشگاه امام حسین علیه‌السلام
- مبانی و عوامل تحقق تغییرات اجتماعی در بیانیه گام دوم، شمس‌الله مریجی، مجله علوم سیاسی، پاییز ۹۸.
- طراحی سناریوهای تهدیدات نوظهور فرهنگی انقلاب اسلامی بر مبنای روش عدم قطعیت بحرانی، عین‌الله کشاورز ترک، پژوهشنامه انقلاب اسلامی، تابستان ۱۳۹۴، شماره ۱۵.

- چالش‌های کنشگری حوزه علمیه در تدوین سیاست‌های فرهنگی، مهدی مولایی آرابی، دوفصلنامه علمی پژوهشی دین و سیاست فرهنگی، شماره هشتم، بهار ۱۳۹۶.
- اکبری، رباب (۱۳۹۶)، تأثیر دینداری و نگرش مذهبی بر سبک زندگی دانشجویان دانشگاه‌های شهرستان گرمی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرمی.
- آخوندی، محمدباقر (۱۳۹۱)، جامعه‌شناسی الگوی دینداری در تفاسیر قرآن، مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی و ایرانی سال اول زمستان.
- آخوندی، محمدباقر (۱۳۹۵). جامعه‌شناسی ابعاد دینداری در آموزه‌های قرآنی، دو فصلنامه انسان پژوهی دنی، شماره ۳۶.
- آخوندی، محمدباقر (۱۳۹۱). جامعه‌شناسی الگوی دینداری در تفاسیر قرآن، فصلنامه مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی و ایرانی، شماره ۲.
- آذربایجانی، مسعود (۱۳۹۰). بررسی و نقد سنجش دینداری در ایران، سلسله نشست‌های علمی «بررسی و نقد سنجش دینداری در ایران» با همکاری دفتر برنامه ریزی و توسعه پژوهش‌های کاربردی معاونت پژوهشی و آموزشی سازمان تبلیغات اسلامی و موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران.
- پویافر، محمدرضا، ۱۳۸۶، بررسی مقایسه‌ای سنج‌های دینداری، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه خوارزمی.
- پیراهری نیر و کشاورز حمیدرضا و فتحی منیژه، ۱۳۹۵، بررسی گونه‌های مختلف دینداری در مواجهه با مولفه‌های مدرنیته مطالعه موردی دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، فصلنامه جامعه، فرهنگ و رسانه، سال پنجم.
- توسلی، غلامعباس و مرشدی، ابوالفضل، ۱۳۸۵، بررسی سطح دینداری و گرایش‌های دینی دانشجویان، مطالعه موردی: دانشگاه صنعتی امیرکبیر، فصلنامه جامعه‌شناسی ایران، دوره ۷، شماره ۴.
- حجازی، سیدناصر و حیدرخانه‌ی هابیل، ۱۳۹۱، بررسی رابطه میزان دینداری و سبک زندگی جوانان، مطالعات جامعه‌شناسی، سال چهارم، شماره شانزدهم.
- حسینقلی پور، اصغر؛ حسینقلی پور، مهری؛ و پورشالچی، حسام، ۱۳۹۵، بررسی جهانی شدن و رابطه آن با دین با تأکید بر دین اسلام، در سومین کنفرانس بین‌المللی علوم رفتاری و مطالعات اجتماعی.
- خادمی، سمانه، ۱۳۸۷، بررسی تحول دینداری و شناخت زنان در ایران معاصر، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده علوم اجتماعی.
- داووی، محمد، ۱۳۸۴، نقش معلم در تربیت دینی، قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- رفیع زاده بهاره، ۱۳۹۳، بررسی میزان دینداری در ابعاد مختلف (اعتقادی، مناسکی، تجربی، فکری و پیامدی) در دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه الزهراء(س)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهراء(س).
- سرمد، زهره، بازرگان و حجازی، ۱۳۷۶، نگرش‌ها و رفتارهای دینی جوانان تهرانی و دلالت‌های آن برای نظریه سکولار شدن، دانشگاه تربیت معلم.
- طالبان، محمدرضا، ۱۳۸۲، افول دینداری و معنویت در ایران: توهم یا واقعیت، روش‌شناسی علوم انسانی، شماره ۳۵.
- طالبان، محمد رضا و رفیعی بهابادی، مهدی، ۱۳۸۹، تحولات دینداری براساس تفاوت‌های نسلی در ایران، ۱۳۵۳ - ۱۳۸۸، مجله مسائل اجتماعی ایران، سال اول، شماره ۲.
- طالبان، محمدرضا، ۱۳۷۹، بررسی تجربی دینداری نوجوانان کشور، تهران: وزارت آموزش و پرورش، دفتر توسعه و برنامه ریزی امور پرورشی.
- عبداللهی سفیدان، حامد؛ عبدالاحدی مقدم، علی اکبر و دشتی، محمدتقی، ۱۴۰۰، فراتحلیل روند دینداری ایرانیان در دهه گذشته و پیامدهای امنیتی آن، فصلنامه مطالعات راهبردی، سال بیست و چهارم، شماره دوم.
- عبدی مجتبی و رضایی احمد، ۱۳۹۳، سنجش میزان دینداری در میان دانشجویان جوان، نشریه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان.
- عبدی، مجتبی و رضایی، احمد، ۱۳۹۳، سنجش میزان دینداری در میان دانشجویان جوان، دوره ۱۳، شماره ۲۴.

۱۰ چشم‌انداز طرح و امکان توسعه:

...

۱۱ زمان‌بندی اجرای طرح:

ماه/کار	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
طرح اولیه	*								
شناسایی منابع	*	*							
جمع‌آوری منابع	*	*	*						
تهیه چارچوب مفهومی		*	*	*					
تجزیه و تحلیل اطلاعات			*	*	*				
تدوین متن				*	*	*	*		
انجام اصلاحات									*

+++

